

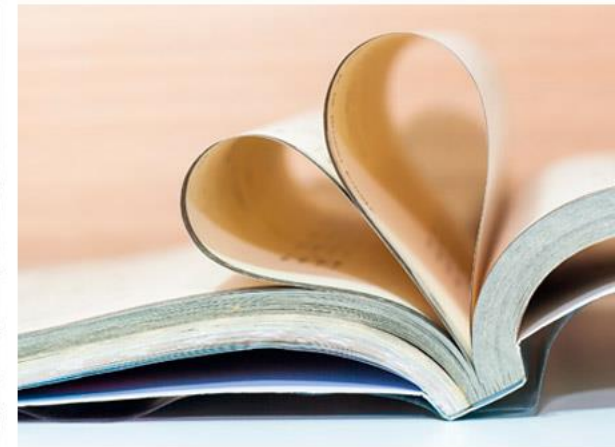
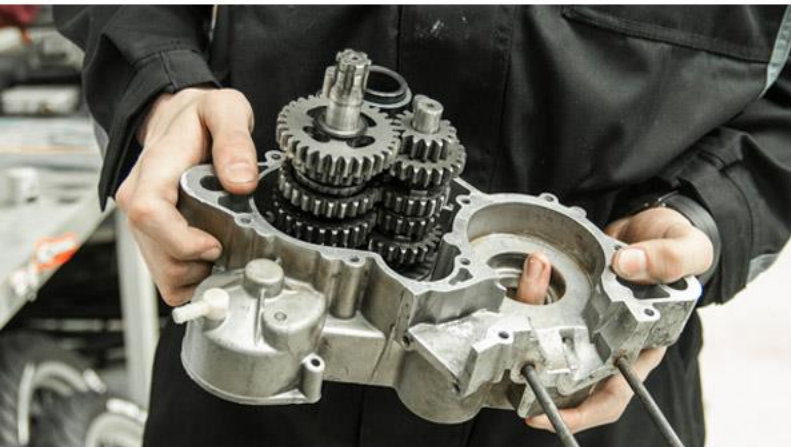
OMNIA

Tee sitä, mistä tykkäät

KESTÄVÄN
KEHITYKSEN
TAVOITTEET

INTELLIGENT
COMMUNITY OF THE YEAR

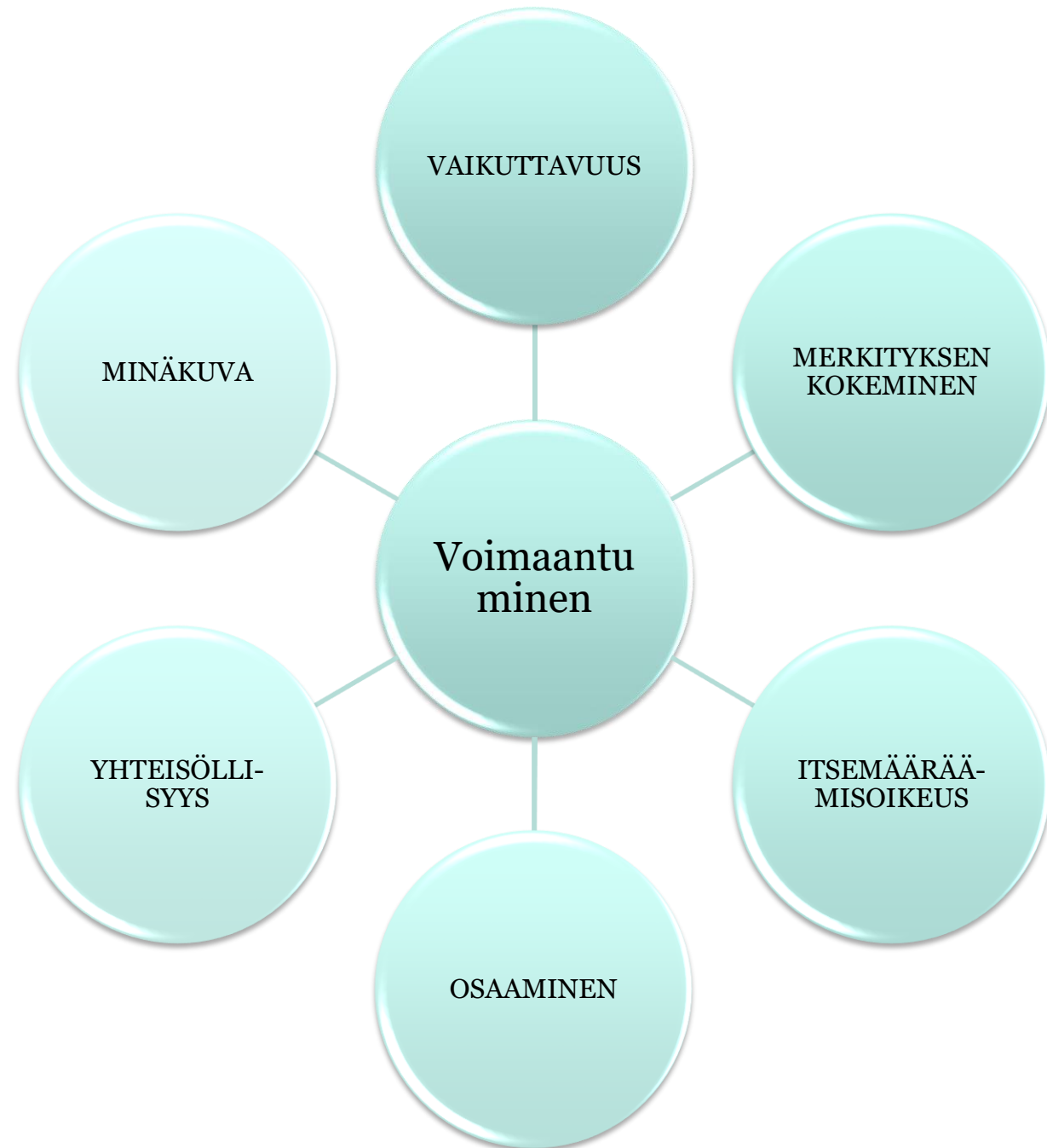
MAAHANMUUTTAJIEN VOIMAANTUMINEN OSA OMNIAN OSAAMISKESKUKSEN PALVELUA (IDENTITEETTITietoisuuden KEHITTÄMISEN PAJA)

BAHAR MOZAFFARI

IDENTITEETTITETOISUUDEN KEHITTÄMISEN PAJASSA TUETAAN MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN VOIMAANTUMISTA JA OSALLISUUTTA

- Osallisuutta voidaan lähestyä monesta eri näkökulmasta ja useasta eri lähtökohdasta, mutta tässä tapauksessa **osallisuus määritellään voimaantumiseksi**, jolla tarkoitetaan ihmisen sisäistä prosessia, jossa henkilö mm. löytää
  - omia voimavarojaan ja
  - vahvuuksiaan sekä
  - oppii myös enemmän omasta itsestään ja
  - tuntee voivansa vaikuttaa omaa elämäänsä koskeviin asioihin ja päätöksentekoon.
- **Osallisuutta ja radikalisoitumisen ehkäisemistä** lähdetään katsomaan tällä tavalla proaktiivisesti reaktiivisuuden sijaan.

Voimaantuminen korostaa ihmisarvoa, yksilön omien voimavarojen löytämistä sekä tästä kumpuavaa yksilön omaa toimijuutta (Chisholm 2001, 129)

Kuvio: Voimaantumisen rakennuspalikat VrijBaan -tutkimusprojektin mukaan

MIKSI TÄMÄ TYÖ ON TÄRKEÄ TEHDÄ

- Uudessa maassa uuden kielen oppiminen ja uuteen kulttuuriin identifioituminen asettavat uusia vaatimuksia identiteetin muuttumiselle ja kehitymiselle. Samalla on muistettava, että pelkästään maahanmuutto itsessään on ihmisille stressiä aiheuttava iso elämänmuutos, joka voi aiheuttaa identiteetin heikentymistä. Siksi maahanmuuttajille selkeän identiteetin muodostaminen maahanmuuton jälkeen on yksi tärkeistä kotoutumisesta ja uuden elämän rakentamisesta, mutta siitä huolimatta osalle maahanmuuttajista identiteetti jää epäselväksi ja hajanaiseksi, joka välähtää hänessä hämärä tunne ja aiheuttaa vaikeuksia sitoutua kotoutumista ja työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin ja palveluihin.
- Maahanmuuttajien saaminen työelämään on tärkeä. Asia on ehkä yksilötasolla inhimillinen asia, mutta kansantalouden kannalta myös taloudellinen asia.

JATKUU ....

- Maahanmuuttajilla on tulevaisuudessa keskeinen asema työikäisen väestön määrän säilymisessä taloudellisen hyvinvoinnin edellyttämällä tasolla. (Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja/Työ ja yrittäjäyys/6/2014)
- Maahanmuuttajien työllistymisen kannalta tehostettua tukea ja ohjausta tarvitaan myös varsinaisen kotoutumisvaiheen jälkeen.
- Suomeen tulleiden maahanmuuttaja- aikuisten voimaantuminen ammatillisen opintojen ja työelämään suuntautumisvaiheessa on suuri merkitys kotoutumis-, opiskelu- ja työllistymisprosessiin sitoutumisen, osallistumisen ja onnistumisen kannalta. Se samalla ehkäisee syrjäytymistä.

YHTEISTYÖTAHO JA SEN MERKITYS

- Osaamiskeskuksen toiminnan koordinoinnista vastaa koulutuskuntayhtymä Omnia ja sen toimintaan osallistuvia tahoja ovat lisäksi Espoon kaupungin työllisyyden palvelualue ja sosiaali- ja terveystoimi sekä Uudenmaan TE-toimisto.
- Osaamiskeskuksessa on myös keskeistä **osallistaminen**. Pyrkimys on se, että Osaamiskeskuksen asiakuuden aikana maahanmuuttaja hahmottaa omaa rooliaan ammatillisen opintojen ja työelämään suuntautumisvaiheessa ja osallistua oman polkunsa suunnitteluun.
- Yhteistyö keskeisenä keinona on avainasemassa yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Tällainen yhteistyö merkitsee myös parempaa tehokkuutta.

MIKÄ ON TILANNE TÄLLÄ HETKELLÄ

- Työikäisten maahanmuuttajien työllisyysaste on kantaväestöä matalampi ja työttömyysprosentti korkeampi. Suuri osa maahanmuuttajaväestön työvoimapotentialista jää siten Suomessa tällä hetkellä käyttämättä (Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja/Työ ja yrittäjyys/6/2014)
- Tutkimuksen mukaan maahanmuuttajien työllisyystodennäköisyys alkaa laskea jo 37 ikävuoden jälkeen. Maahanmuuttajat ovat siis ikäsyrynnän uhreja nuorempina kuin kantasuomalaiset ((Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja/Työ ja yrittäjyys/6/2014)
- Tutkimukset ovat osoittaneet, että ammattiin tähtäävien koulutusten jälkeen maahanmuuttajien työllisyys kasvaa huomattavasti, mutta erityisesti maahanmuuttaja-aikuisilla on vaikeuksia päästä kiinni ammattiin tähtääviin koulutuksiin.

MISTÄ ON KYSE?

- Minäkuva, minäkäsitys ja identiteetti, itseluottamus, itsearvostus ja itsetunto sekä vastuu ovat merkityksellisessä roolissa ajatellen voimaantumista, joiden perusteella yksilö ja tässä tapauksessa maahanmuuttaja arvioi, kykeneekö hän saavuttamaan päämääränsä Suomessa, joka on sama päämäärä kuin mm. Suomen kotoutumislaille.
- On tarkoitus, että Omnian maahanmuuttajien osaamiskeskus perustaa identiteettitietoisuuden kehittämisen pajan, jossa maahanmuuttajan osallisuus rakentuu hänen kokemana ja johon osallistuminen on täysin vapaaehtoista.
- Omnian maahanmuuttajien osaamiskeskus käynnistäänsä tammikuussa 2019 palvelee vuositasolla noin 500 espoolaista maahanmuuttajataustaista henkilöä, jotka ovat vailla ammatillista koulutusta olevia, työttömiä ja toimeentulon tai markkinatuen varassa eläviä sekä yhteiskunnasta syrjäytymisen vaarassa olevia.

MIKÄ ON TAVOITE

- Pajan tavoitteena on se, että
  - antaa maahanmuuttajalle itseluottamusta, itsearvostusta ja itsetuntoa,
  - antaa maahanmuuttajalle ryhmädynamiikkaa tukevia,
  - auttaa maahanmuuttajaa selvittämään oman voimavaransa,
  - auttaa maahanmuuttajaa kehittämään omaa realistista minäkuvaansa,
  - auttaa maahanmuuttajaa asettamaan itselleen konkreettisen päämäärän ja
  - ohjaa maahanmuuttajaa kantamaan vastuuta itselleen asetetun konkreettisen päämäärän toteuttamisesta.

MIHIN PYRITÄÄN / TUOTOS

- Pajalla työskennellään kolmena päivänä osaamiskartoituksen ensimmäisessä viikossa 2 tuntia kerrallaan.
- Pajassa panostetaan läsnäoloon, kuunteluun ja luottamuksellisen vuorovaikutuksen syntyyn.

PAJA JAKAUTUU KOLMEEN TEEMAKOKONAISUUTEEN

- Oma identiteetti
- Selvitä omat voimavarasi!
- Työelämän valmistelu

PAJALLA ON TEORIAOSUUS JA KÄYTÄNNÖN OSUUS

Jokaisessa teemakokonaisuudessa on kahta osuutta:

- Teoriaosuus
- Käytännön osuus

TEORIAOSUUS

- Mitä identiteetillä tarkoitetaan ja kuinka identiteetti on kotoutumisprosessissa sekä työelämän valmistelussa mielletty.
- Mitkä voimavarat ovat? Mitkä voimavarat ovat tärkeitä kotoutumisprosessissa sekä maahanmuuttajana työelämän valmistelussa?
- Työn merkitys ja erilaisia tapoja osallistua työelämään? Miten voi pienin askelin rakentaa omaa työllistymistään?

KÄYTÄNNÖN OSUUS

- Orientaatioharjoitukset
  - toiminnalliset harjoitukset
  - yksilölliset tai pari- ja ryhmäharjoitukset
- Tehtävät
  - teoriaosuuteen liittyvät harjoitukset
  - työ- ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä
  - syventävät arviointi- ja päättelytehtävät
- Arviointi
  - mitä jäit pohtimaan?
  - mitä haluaisit muuttaa,
  - milloin kaikki on hyvin/ongelmaa ei ole,
  - mitä teet nyt jo, mikä on ensimmäisen askel?

VOIMAANTUMISENKAARI

- Jokaisella ohjaustyötä tekevällä tehdään voimaantumiskaarin.
- Voimaantumisenkaari on maahanmuuttajan kuuluvien osallisuuden rakentumisprosessin kehitysvaiheiden kokonaisuus.
- Voimaantumisenkaarin avulla yritetään vastata kysymykseen: Mitä teen jos lannistun, miten pääsen eteenpäin?
- Voimaantumisenkaari jaetaan:
  - Tämän hetkisen elämäntilanteen hahmottaminen
  - Minäkäsityksen muutokset
  - Tavoitteiden asettaminen
  - Motivoituminen muutokseen
  - Uuden toimintaympäristön kohtaaminen/vuorovaikutus uudessa toimintaympäristössä
  - Arjen muutokset ja onnistumisen kokemukset
  - Opiskelupaikan saaminen/Työelämään pääseminen

Siltojen rakentaminen maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi on osallisuuden rakentumisen osalta iso juttu!

(Eeva Elfving, YTM)